

Назаревич І. С.
студентка магістратури
"Управління навчальним закладом"
(Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир)
завідуюча
(Мар'янівський ДНЗ)
e-mail: nazarevic76@mail.ru

Інноваційний підхід в управлінні дошкільним навчальним закладом

У статті розкривається сутність понять "нововведення", "управління", "інноваційний підхід". Висвітлено процес введення інновації в навчальний заклад, можливі особливості та труднощі. Подано умови для ефективного впровадження інновацій в освітній заклад. Здійснено аналіз наукових праць щодо інноваційного підходу в управлінні дошкільним навчальним закладом. Обґрунтовано ефективність використання інноваційного підходу в управлінні дошкільним навчальним закладом.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що для конкурентоспроможності освітнього закладу потрібно впроваджувати інноваційні підходи в управлінні, які станом на сьогодні постійно оновлюються і потребують дослідження їх реалізації. Важливим завданням оновлення змісту та якості дошкільної освіти є її переведення у режим інноваційного розвитку, трансформування наукових ідей, сучасних інноваційних технологій у практику, забезпечення інноваційної діяльності та інноваційний підхід в управлінні дошкільним навчальним закладом (ДНЗ). Для ефективного розвитку дошкільного навчального закладу потрібні професіонали-управлінці, які б змогли цілеспрямовано впроваджувати інновації в управлінні освітніми закладами. Таке управління дає змогу підтримувати конкурентоспроможність нашої дошкільної освіти.

Над питанням впровадження інноваційних підходів до управління освітніми закладами працювали такі вітчизняні науковці як: Г. М. Артюх, Л. В. Батчен, І. В. Дронова та ін. Проте дана проблема потребує постійного детального вивчення та аналізу.

Метою даної статті є висвітлення реалізації інноваційних підходів в управлінні дошкільним навчальним закладом та проблем, які виникають в процесі діяльності керівника закладу.

Проблема інноваційного підходу в управлінні дошкільним навчальним закладом є загальнонауковою, оскільки це предмет

досліджень багатьох наук: менеджменту, економіки, соціології та психології.

Нововведення або інновації – це процес здійснення цілеспрямованих змін, спрямованих на удосконалення професійного рівня керівника та вихователів.

У сучасних вітчизняних дослідженнях існують різні підходи щодо класифікації інновацій. Так, Л. І. Даниленко дає таку класифікацію:

- 1) Психолого-педагогічні інновації: нововведення у навчальному, виховному та управлінському процесах;
- 2) Науково-виробничі: комп'ютеризація, телекомунікація, матеріально-технічне оснащення;
- 3) Соціально-економічні: сучасні технології розвитку особистості, нововведення у правове забезпечення системи освіти, нововведення в економіку освіти [3].

Інноваційна освітня діяльність закладу – це діяльність, завдяки якій відбувається розвиток освітнього процесу, тоді як традиційна освітня діяльність – це діяльність, що забезпечує стабільність освітнього процесу.

У "Філософському енциклопедичному словнику" поняття "управління" визначається як елемент, функція організованих систем, різних за природою, (біологічних, соціальних, технічних), що забезпечують збереження їх відповідної структури, підтримують режим діяльності та реалізацію їх програм. Сьогодні спостерігаємо посилення свідомості працівників закладів освіти, стала об'єктивною необхідність модернізації цілей, завдань принципів дошкільної освіти як основоположних підвалин системи освіти. А це, у свою чергу, висуває на перший план проблему оновлення змісту першої ланки освітньої системи, яка є базовою у процесі розвитку особистості дитини, майбутнього громадянина України.

Виділяють п'ять функцій управління, "управляти означає передбачати і планувати, організовувати, розпоряджатися, координувати і контролювати", зазначав А. Файоль.

Якщо розглядати педагогічні інновації за І. Дичківською, то це – результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних вирішень різноманітних педагогічних проблем. За педагогічними інноваціями виникли нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи навчання і виховання, освітні моделі і, як наслідок, нестандартні підходи до управління [1].

Управління педагогічними інноваціями – вид соціального управління, що підтримує цілеспрямованість і організованість інноваційних процесів у системі освіти.

Виокремлюють такі структурні компоненти управлінської діяльності:

- 1) постановка мети;
- 2) планування або прийняття управлінських рішень;
- 3) організація виконання рішень;
- 4) контроль за результатами інноваційної діяльності;
- 5) регулювання (або корекція) нововведення;
- 6) аналіз результатів.

Для управління нововведеннями необхідно мати банк інновацій (педагогічних ідей). У даний час понад усе нам бракує саме компетентного досвіду управління ДНЗ на засадах інноваційних технологій [4].

Реалізація нових підходів до навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі та визначення в ньому місця особистості має починатися зі змін в управлінській діяльності. А це вимагає пошуку нових відкритих демократичних моделей управління інноваційним розвитком ДНЗ.

З огляду на вище сказане, вважаємо, що, насамперед, ми маємо створити умови для напрацювання шляхів і методів управління інноваційним розвитком ДНЗ, їх успішного впровадження на практиці в процес управління.

Гуманістичні цінності сучасної освіти передбачають зміну авторитарно-дисциплінарної моделі управління на особистісно-зорієнтовану. Суттєвими ознаками цих змін є максимально можлива індивідуалізація, створення умов для саморозвитку і самонавчання сучасних керівників ДНЗ. Керувати ДНЗ повинні професіонали, які вміють гуртувати навколо себе і вести за собою, хто здатен сформувати професійну команду, в якій поважають думку кожного члена, у якій кожен має можливість проявляти свої здібності і реалізовуватись.

Важливого значення надається всебічному розвитку індивідуальності керівника, забезпеченню його активної позиції у житті і колективній діяльності, формуванню особистості, яка могла б розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес дошкільного навчального закладу. Впевнений лідер на чолі закладу – це його майбутнє, адже саме йому вирішувати завдання, які принесуть результати для розвитку ДНЗ [5: 113-118].

Управління розвитком ДНЗ – поняття складне і багатогранне, воно являє собою процес прийняття та реалізації управлінських рішень, це процес постійного руху і видозмін, який залежить від специфіки навчального закладу. Планування – є одним із найголовніших етапів управління, його стратегічною складовою,

планом роботи, цільовою програмою, від якої залежить результат управління, розвиток ДНЗ на інноваційних засадах.

Ефективне розгортання інноваційних процесів значною мірою залежить від доцільних форм і методів управління. Їх добір, розробка та впровадження здійснювались безпосередньо автором дослідження. Такими формами та методами визнано: ділові бесіди, семінари-презентації, науково-методичні ради, дискусійні круглі столи, мозкові штурми, тренінги тощо.

Інноваційний підхід в управлінні дошкільними навчальними закладами – це система цілеспрямованих впливів на освітній процес, шляхом творчого опрацювання нової інформації, отриманої поза, або в межах, педагогічної системи, задля забезпечення зростання якості навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку. Таким чином, очевидно, що управління інноваційним розвитком відрізняється від просто управління дошкільним навчальним закладом тим, що спрямовується на підвищення якості освіти загалом.

Інноваційний підхід пов'язують, насамперед, з освітньою системою дошкільного навчального закладу. Через весь ряд нормативно-правових документів проходить питання розвитку якості освіти. Враховуючи основні положення Національної доктрини розвитку освіти, увага педагогів все більш фокусується на створенні моделі дошкільного навчального закладу як відкритої цілеспрямованої соціальної системи, яка використовує в своїй діяльності загальні закономірності менеджменту. Визнання необхідності свідомого управління змінами, передбачення, регулювання, пристосування до змінних зовнішніх умов прискорює процес оновлення методів та форм роботи дошкільного навчального закладу. Найяскравішими прикладами впровадження інновацій в практику роботи дошкільних закладів на сьогодні є використання методик і технологій Марії Монтесорі, Рудольфа Штейнера (Вальдорфська педагогіка); використання передового досвіду Василя Сухомлинського, Софії Русової.

Інноваційний підхід в управлінні розвитком ДНЗ повинен забезпечувати не лише успішне функціонування закладу, а й його якісний розвиток в умовах оновлення та демократизації суспільства. Центральною ланкою управління інноваційним розвитком ДНЗ є його успішне планування. Можливість успішно здійснювати навчально-виховний процес дає добре продумане планування, управління ним і контроль реалізації конкретних задач [2: 2-5].

Сучасний керівник, який прагне досягнути успіху, повинен, перш за все, зосередитися не на процесі управління, а на стосунках у колективі, орієнтації педагогів на ефективну самокеровану

індивідуальну та колективну діяльність, створення умов для забезпечення всебічного розвитку особистості кожної дитини.

Висновок. Отже, підводячи підсумок, можна стверджувати, що проблема інноваційного підходу в управлінні розвитком ДНЗ є дійсно актуальною в освіті. Науковці здебільшого розглядають окремі питання даної проблеми на рівні середньої освіти. І як наслідок, постає проблема в практичному впровадженні інновацій та управлінні ними. Таким чином, дослідження даної проблеми у сфері дошкільної освіти залишається досить відкритим і мають кілька напрямків для досліджень.

Список використаних джерел та літератури:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – Київ : Академвидав, 2012. – 352 с.
2. Інноваційний потенціал освіти Полтавської області : збірник статей. – Полтава : ПОІППО, 2005. – С. 5-6.
3. Мармаза О. І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О. І. Мармаза. – Х. : Основа, 2004. – 240 с.
4. Освітній менеджмент : навч. посіб. / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – К. : Шкільний світ, 2003. – 400 с.
5. Янко І. М. Проблема якості в управлінні дошкільною освітою / І. М. Янко // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 113- 118.

Назаревич И. С.

Инновационные подходы в управлении дошкольным учебным заведением

В статье раскрывается сущность понятий "новшество", "управление", "педагогические инновации". Описан процесс введения инноваций в дошкольном заведении, возможные особенности и трудности. Предложенные условия для эффективного внедрения инноваций в образовательное заведение. Осуществлен анализ научных трудов инновационного подхода в управлении дошкольным учебным заведением. Обоснована эффективность использования инновационного подхода в управлении дошкольным учебным заведением.

Nazarewicz I.

Innovative approach in the management of pre-schools

This article reveals the essence of the concepts of "innovation", "management", "innovation". Also highlights the process of introducing innovations in school, features and possible difficulties. Posted conditions for effective innovation in the educational institution. The analysis of scientific papers on innovative approaches in the management of pre-schools. Efficacy of using an innovative approach in the management of kindergarten.